

4 Μαΐου 2018

Μαρτυρίες για βασανισμό αγωνιστών ΕΟΚΑ στην Mail on Sunday

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Τις μαρτυρίες Βρετανών στρατιωτών περί βασανισμού Κυπρίων κρατουμένων αγωνιστών κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα 1955-59 φέρνει στο φως η Mail on Sunday. Το αναλυτικό δημοσίευμα έχει τον ενδεικτικό τίτλο «Το μυστικό 'στρατόπεδο βασανιστηρίων' της Βρετανίας και η δυσωδία μίας συγκάλυψης: Πώς οι γενναίοι άνδρες που διαμαρτυρήθηκαν για την κακοποίηση φυλακισμένων σε βρετανική βάση στην Κύπρο αγνοήθηκαν... μέχρι τώρα».

Βασίζεται στη μαρτυρία του 79χρονου σήμερα Τζέιμι Έικιν και στο αρχείο του αποθανόντος ταγματάρχη Μάικ Στόουρτον, οι οποίοι το 1958 υπηρετούσαν στο 2ο Τάγμα της Φρουράς Γρεναδιέρων στην Κύπρο.

Ένα βράδυ εκείνου του Οκτωβρίου, ο 19χρονος τότε Υπολοχαγός Έικιν είχε λάβει διαταγή από τον Ταγματάρχη του να πάει για βραδινή φύλαξη ενός «κέντρου ανακρίσεων» που λειτουργούσαν οι Βρετανοί στην περιοχή της Κυθρέας.

Εκείνο το βράδυ ο νεαρός Βρετανός στρατιώτης άκουσε κραυγές πόνου από Κύπριους αιχμαλώτους, τους οποίους είδε τις επόμενες ημέρες σε άσχημη κατάσταση. Συνάδελφός του μάλιστα του αποκάλυψε ότι είδε έναν Κύπριο φυλακισμένο να δέχεται βίαια χτυπήματα στο λαιμό, καθώς επίσης στο στομάχι και πίσω από τα γόνατα με κομμάτια πάγου.

Λίγο αργότερα ο κ. Έικιν έμαθε από τον Έλληνα υπεύθυνο του κέντρου ανακρίσεων πως ένας φυλακισμένος είχε πεθάνει στη διάρκεια της ανάκρισης και πως την ώρα

του ξυλοδαρμού τοποθετούταν πάγος ώστε να μη δημιουργούνται μελανιές στο σώμα του.

Ο κ. Έικιν λέει στη βρετανική εφημερίδα ότι ορισμένοι άλλοι Βρετανοί αξιωματικοί διαφώνησαν μαζί του όταν αντέδρασε, θεωρώντας πως ως «τρομοκράτες» οι Κύπριοι κρατούμενοι άξιζαν όσα υφίσταντο.

Θορυβημένος πάντως από τις καταγγελίες του στρατιώτη του, ο Ταγματάρχης Στόουρτον προσπάθησε αρχικά να αναφέρει τις μαρτυρίες στο αρχηγείο του τάγματος, αλλά ο Διοικητής απουσίαζε και έτσι, κατόπιν σκέψης και συζήτησης με τον Υπολοχαγό Έικιν κατήγγειλε τα περιστατικά στον Γραμματέα του Κυβερνήτη σερ Χιου Φουτ.

Ο ίδιος ο Κυβερνήτης, αναφέρει το δημοσίευμα, μετέβη στη συνέχεια στο κέντρο ανακρίσεων, αλλά όλα τα ίχνη των βασανιστηρίων είχαν σβηστεί. Στο αρχείο του, μάλιστα, ο Ταγματάρχης Στόουρτον αναφέρει πως η μετάβαση του σερ Χιου Φουτ στο κέντρο καθυστέρησε λόγω ενός ανεξήγητου μπλόκου στο δρόμο.

Σε ό,τι αφορά τη στάση άλλων αξιωματικών, στο αρχείο του ο Ταγματάρχης Στόουρτον έχει σημειώσει πως αντέδρασαν με αδιαφορία. «Έμεινα με την εντύπωση ότι αγωνιούσαν να μάθουν όσο το δυνατόν λιγότερα (για τα καταγγελλόμενα περιστατικά)», αναφέρεται χαρακτηριστικά στο αρχείο που έχει περιέλθει στη διάθεση της Mail on Sunday.

Η εφημερίδα κατονομάζει το θύμα εκείνης της νύχτας του Οκτωβρίου (16/10/1958) στην Κυθρέα ως Σπύρος Χατζηγιακουμή. Για το θάνατό του δεν καταδικάστηκε κανείς, με τον ιατροδικαστή να μην καταλήγει σε οριστικό πόρισμα για τις συνθήκες θανάτου.

Αργότερα ο Ταγματάρχης Στόουρτον ενημερώθηκε πως λόγω των καταγγελιών του προς ανωτέρους του δύο αξιωματικοί πέρασαν από στρατοδικείο. Αλλά ο ίδιος παρέμεινε μέχρι το θάνατό του το 2001 ενοχλημένος από την έλλειψη ενδιαφέροντος από τις αρμόδιες βρετανικές στρατιωτικές αρχές.

Ο γιος του Ταγματάρχη, ο Χάρι Στόουρτον, δηλώνει στην εφημερίδα ότι έπειτα από τις καταγγελίες πολλοί αξιωματικοί απέφευγαν τον πατέρα του, κάτι που τον στενοχωρούσε.

Το περιστατικό επρόκειτο να συμπεριληφθεί σε βιβλίο ανώτερου αξιωματικού των Γρεναδιέρων, το οποίο όμως όταν τελικά εκτυπώθηκε το 1996 δεν περιλάμβανε καμία σχετική αναφορά, παρά την αλληλογραφία του συγγραφέα τόσο με τον Στόουρτον όσο και με τον Έικιν.

Σύμφωνα με τον Τζέιμι Έικιν, ο συγγραφέας Συνταγματάρχης Όλιβερ Λίντσεϊ αργότερα του απολογήθηκε για την παράλειψη, λέγοντας ότι το σχετικό απόσπασμα είχε λογοκριθεί από το Υπουργείο Άμυνας, παρά το ότι είχαν περάσει σχεδόν 40 χρόνια.

Πάντως, καταλήγει το δημοσίευμα, οι καταγγελίες των Έικιν και Στόουρτον περιλαμβάνονται σε ένα νέο βιβλίο, του Άλγκι Κλαφ (Algy Cluff) με τίτλο 'Unsung Heroes'.

Πηγή: philenews / ΚΥΠΕ